

KORTHAGEN
Opleidingen

Bij gebruik van de schema's dient de bron vermeld te worden:
Korthagen, F. & Nuijten, E. (2019). *De kracht van reflectie*. Amsterdam: Boom.

0. Wat was de context?	
1. Wat deed ik?	5. Wat deed/deden de leerling(en)?
2. Wat dacht ik?	6. Wat dacht(en) de leerling(en)?
3. Wat voelde ik?	7. Wat voelde(n) de leerling(en)?
4. Wat wilde ik?	8. Wat wilde(n) de leerling(en)?

Schema 1: De negen vakjes, met vragen die helpen bij stap 2 van de reflectie (concretiseervragen)

Uitgebreide lijst reflectievragen:
<i>Stap 5 van de vorige keer (= stap 1 van deze cyclus):</i> <ol style="list-style-type: none">
1. Wat wilde ik bereiken?
2. Waar wilde ik op letten?
3. Wat wilde ik uitproberen?
<i>Stap 2 (terugblikken):</i> <ol style="list-style-type: none">
4. Wat gebeurde er concreet?<ul style="list-style-type: none">
– wat deed ik?
– wat dacht ik?
– wat voelde ik?
– wat wilde ik?
– wat denk ik dat de leerlingen deden, dachten, voelden, wilden?
– wat was de invloed van de context op dit alles?
<i>Stap 3 (bewustwording van essentiële aspecten):</i> <ol style="list-style-type: none">
4. Hoe hangen de antwoorden op de vorige vragen met elkaar samen?
5. Is er afstemming of zijn er fricties tussen deze aspecten?
7. Wat betekent dat nu voor mij?
8. Wat is dus de essentie van het probleem of de positieve ontdekking?
9. Kan ik dit verbinden met een professioneel kader (bijv. theorie, bekwaamheidseisen, een onderwijsconcept)?
<i>Stap 4 (alternatieven ontwikkelen):</i> <ol style="list-style-type: none">
10. Welke alternatieven zie ik (oplossingen of manieren om gebruik te maken van mijn ontdekking)?
11. Welke voor- en nadelen hebben die?
12. Wat neem ik mij nu voor ten aanzien van de volgende keer?

Schema 2: Twaalf vragen voor een uitgebreide reflectie